

Külön terv irányul az édesvízi halászat fejlesztésére. A közeli években a pisztrángtenyésztés eléri az 1100 tonnát. Az erdőgazdaságok többségében köz-szükségleti cikkek előállítására műhelyeket létesítettünk. Némelyik magashegységi erdőgazdasághoz mezőgazdasági termelőszövetkezeti gazdaságot csatoltunk.

Az erdőgazdaság fejlődése szempontjából nagy jelentőségű a tudományos kutatóintézet és a termelés közötti együttműködés. A tudományos kutatótevékenységet az Erdőtechnikai Főiskola és a Bolgár Tudományos Akadémia Erdészeti Intézete valósítja meg. Közvetlenül a minisztériumnak vannak alárendelve a gyorsan növő fafajokkal, a tölgyerdőkkel és az erózióval foglalkozó kísérleti állomások. 1980-ban önálló vadgazdálkodási és halászati kísérleti állomás létesült.

Az erdőgazdaság bonyolult kérdéseinek megoldása szempontjából nagy jelentősége van a szakemberállománynak. Az erdőgazdaság területén 3100-nál több mérnök és technikus dolgozik.

Az erdőgazdaság fejlesztése terén kifejtett, önfeláldozó munkáért a munkások és az alkalmazottak méltó elismerésben részesültek *Todor Zsivkov* elvtárstól, A Bolgár NK párt- és állami vezetőjétől, az 1980. évi nemzetközi gyérintési találkózón.

A BOLGÁR NÉPKÖZTÁRSASÁG ERDŐGAZDASÁGÁNAK NÉHÁNY PROBLÉMÁJA

Szirakov, H.

Az erdőgazdaság fejlődésének valamennyi szakaszát problémák és feladatok megoldása jellemzi. E problémákat és feladatokat egész sor tényező határozza meg, köztük a leglényegesebbek: a társadalmi fejlődés, az ország gazdasági szintje és az erdő termékei, szolgáltatásai iránti igények, az erdőgazdaság és egyéb népgazdasági ágazatok közötti kölcsönös kapcsolatok, az erdőállomány állapota és a szükségletek kielégítésének lehetőségei, az erdei munka üzemi feltételei.

A Bolgár NK-ban az erdőgazdasággal szembeni igények közgazdasági vonatkozásban a hatékonyság növelésére, az üzemi költségek csökkentésére és a munka minőségének a megjavítására irányulnak. Ennek kielégítését a gazdasági mechanizmus alkalmazásával, hatásának folyamatos ellenőrzésével és időszakonkénti helyesbítésével igyekszünk elérni. A gazdasági mechanizmus főbb elemei jelenleg a szocialista munkaszervezés megjavításából, a tervszerű irányítás korszerűsítéséből és a gazdasági önelszámolás elveinek következetes bevezetéséből állnak.

A szocialista munkaszervezés keretein belül az erdőgazdaság fejlődésének jelenlegi szakaszában konkrétan a *brigádszervezést* oldjuk meg. Nem régen még kis létszámú szocialista brigádok működtek, jelentős mértékben kézi munkaeszközökkel. Jelenleg a fakitermelésben tömegesen használják a traktorokat, a rakodógépeket stb.-t, ami tökéletesebb munkaszervezést igényel. Az erdőtelepítési munkákban még mindig túlsúlyban van a kézi munka, de itt is meg kell javítani a munkaszervezést. A fakitermelési munkaszervezéssel szemben támasztott követelmények nagyobb számú komplex brigád szervezésére irányulnak, szélesebb körű munka átfogásával és magasabb fokú gépesítettséggel. Az egyik sarkalatos kérdés a brigádoknak a fakitermelés konkrét viszonyainak megfelelő, optimális összetétele. Ezt a kérdést a munkahelyek szer-

vezésének tökéletesítésével, a munkafolyamatnak az egyes munkások közötti ésszerű felosztásával és együttműködésével oldjuk meg, a brigádvezetők és az alsóbb szintű vezetők fokozott felelősségének fenntartásával.

A brigádmunka-szervezés közvetlenül összefügg az *önálló gazdasági elszámolással*. Az állandó termelési alapegységek — amilyenek a brigádok — minden hónapra normázott tervfeladatot kapnak. Biztosítjuk a szükséges anyagokat, üzemanyagot, pótalkatrészeket stb.-t, és ezt nyilvántartjuk az erdőgazdasági üzemek elszámolásában. A munkások terv szerinti bérét maguknak kell megkeresni. Jobb termelési eredmények esetén a brigádokat nagyobb munkabérral ösztönözzük, rossz eredmény esetén megtorló intézkedéseket alkalmazunk. A belső elszámolás e módszerét az erdőgazdaságok ösztönzik és a jelen pillanatban jó eredményekkel jár a fakitermelési munkákban. Az erdőápolási munkákban a brigádok szintén normázott tervfeladatot kapnak. A brigád által megkeresett munkabér belső elosztása a munkások által megvitattott és elfogadott, differenciált együttthatók alapján történik, a munkában való részvételnek megfelelően, összhangban a reális eredményekkel és mindegyik végrehajtónak a munkához való hozzájárulásával.

Minden termelési egység alapja gazdasági megközelítésű. Önálló gazdasági elszámolású az Erdőgazdasági és Faipari Minisztérium által képviselt Országos Faipari Kombinát. Ennek keretében alapvető gazdasági szervezetek az erdőgazdasági kombinátok, amelyek 1—3 közigazgatási kerület területén kezelik az erdőt. Ezek teljesen önálló gazdasági elszámolásúak. Nekik vannak alárendelve az egyes erdőgazdaságok, amelyeknek szintén van elszámolási számlájuk a bankban és nagymértékben önállóan irányítják a termelési tevékenységet. Az erdőgazdaságok munkabérialapja a jóváhagyott tervhez viszonylik, az előállított nettó terméktől függ és az állami költségvetés, a felettes irányítószervek fenntartási, az erdőgazdaságok és erdőgazdasági üzemek különböző alapjainak számláira történő befizetések után adódik. Ez a megközelítés szigorú takarékosagra serkenti a vezetőket és a dolgozók kollektíváit. Jó eredmények esetén a munkabér emelkedik, és arányosan oszlik el a vezetők és a végrehajtók között. Rosszabb termelési mutatók esetén a munkabér csökken, különösen a vezető szakemberek számára.

A gazdasági megközelítés egyoldalú bevezetése esetén néhány kedvezőtlen jelenség fordulhat elő, például a jobb állapotban levő és a főútvonalhoz közel eső állományok idő előtti kitermelése stb., aminek következtében kedvezőbb gazdasági mutatók adódhatnak anélkül, hogy ez indokolt és erdőművelési szempontból megengedhető volna. Ezért minden ágazat és az egyes gazdasági szervezetek számára specifikus szabályokat dolgozunk ki, amelyek segítségével jobban tükröződnek az objektív feltételek és ellenhatás váltható ki a munkában mutatkozó negatív tényezőkkel szemben. Az erdőgazdaság számára ez nagyon fontos, mert benne nem kis különbözeti járadék valósul meg, amely, mint nem munkával szerzett jövedelem, az állami költségvetés bevételi számlájára kerül. Ez a probléma véglegesen még nincsen megoldva, jelenleg dolgozunk rajta.

A Bolgár Kommunista Párt országos értekezletén hozott határozatok végrehajtása érdekében intézkedések folynak a *tervszerű gazdasági irányítás korszerűsítésére*. A probléma főleg a központi és az alsó szintű tervezés egyesítésében nyilvánul meg, összhangban a demokratikus centralizmus elveivel. Az általános értékelés az, hogy a tervezésben javítani és erősíteni kell az alsó szintű elemet. A kérdésnek nagy jelentősége van az erdőgazdaság szempontjából. A tervezés rendjében eddig nem mindig vették figyelembe az erdőrendezési tervek előirányzatait és az erdőgazdasági egységek ajánlásait.

Az új tervezési módszer szerint az alsó szintű elemeknek joguk van ellenvetést tenni a felülről kapott számok ellen, amelyeket csökkentett számú mutatók szerint adunk. Az egyes mutatók bizonyított irrealitása esetén a központi szervek kötelesek a tervezés során helyesbítéseket alkalmazni. Ily módon megvannak a feltételei a feszített, de ugyanakkor reális tervek kidolgozásának, olyanoknak, amelyek megfelelnek a tényleges viszonyoknak és lehetőségeknek. Fontos követelmény az is, hogy a tervben előirányzott műszaki kapacitások és pénzügyi források a termelési egységek számára felülről biztosítva legyenek.

A Bolgár NK-ban jelenleg *egyéb gazdasági és vezetési problémák* is megoldás alatt vannak. A népgazdaság minden ágazatában megnyilvánul a tevékenység koncentrálásának és szakosításának, valamint hatékony irányításának az objektív szükségessége. Ilyen problémák előtt áll az erdőgazdaság is és ezt a termelési egységek egyesítésével, az erdőben végzett munkák szakosításával igyekszünk megoldani.

Ez csupán néhány azokból a gazdasági problémákból, amelyek napjainkban megoldás alatt állnak a Bolgár Népköztársaságban. Több hasonló a kidolgozás fázisában van. A helyes megoldással kedvező feltételek jönnek létre, s ezek elősegítik a fejlődés meggyorsulását, az erdőgazdaság színvonalának emelkedését.

NEVELŐVÁGÁSOK A BOLGÁR NÉPKÖZTÁRSASÁG ERDEIBEN

Marinov, M.

A Bolgár Népköztársaságban a népi hatalom alatt telepített fiatal, természetes és mesterséges állományok (a fenyőállományok 70%-a és a lombos állományok 40%-a 40 éven aluli korú) nagy területei erdőnevelési problémák megoldását teszik szükségessé. Intenzív tudományos kutatás és kísérleti termelés folyik a nevelővágások végrehajtására alkalmas módszerek és technológiák kidolgozása és a gyakorlatba történő bevezetése érdekében. Az eddig elvégzett munka azonban még nem elégséges. Egész sor fiatal állományban nem végezzük el a nevelővágásokat, s ezért gyenge a növekedésük és fejlődésük. Kihaszíratlanul marad az értékes faanyag nem kis része, pedig ennek a feldolgozására megvannak a feltételek.

A nevelővágások továbbra is rejtett tartalékai maradnak a bolgár erdőgazdaságnak, mind az állományok fajaj-összetételének és minőségének megjavítása, mind pedig nagyobb mennyiségű kis- és közép méretű ipari fa kitermelése tekintetében.

Fenyvesek

Az első helyet a fenyvesekben elvégzendő nevelővágások foglalják el. Az *erdeifenyő* konzervatív fajaj és nála a fatermő képesség fokozását elélyes beelnyúlásokkal nem lehet elérni. Hivatkozva az egykori *Pruszkij* Intézetnek a gyéritéssel kapcsolatosan sok éven át folytatott kísérleti eredményeire, az erdeifenyvesek fatermő képességét erőteljes gyéritésekkel nem lehet fokozni, mert a körlapösszeg csökkenése a növedék csökkenését jelenti.

A sűrű erdeifenyő-állományokat ennek ellenére intenzíven kell gyériteni, hogy javuljon minőségük és lehetőséget kapjanak a vastagsági növedék fokozására. A körlapösszeg csökkentését abban az időszakban kell végrehajtani, amikor a törzsek kb. 6—9 m magasságig feltisztultak. Ez az az időszak, amely-